

Συνέντευξη του Αγιωτάτου Πατριάρχου Κυρίλλου στη Romfea.gr

Ο Αγιώτατος Πατριάρχης Μόσχας και Πασών των Ρωσιών Κύριλλος απάντησε στις ερωτήσεις του πρακτορείου εκκλησιαστικών ειδήσεων Romfea.gr.

Αγιώτατε, τον τελευταίο καιρό οι ραγδαίες πολιτικές μετατροπές στη Λιβυή, την Αίγυπτο, την Τυνησία, τη Συρία και την ευρύτερη περιοχή της Μ. Ανατολής που επισκεφθήκατε πρόσφατα, πλήττουν βάναισα αθώους συνανθρώπους μας αλλά και πολλά μέλη χριστιανικών μειονοτήτων. Θέσατε καθόλου αυτό το ζήτημα στις συναντήσεις που είχατε με πολιτικούς ηγέτες κατά την επίσκεψή σας στα Ιεροσόλυμα;

Σήμερα οι χριστιανοί στην Εγγύς Ανατολή και σε άλλες περιοχές της υψηλίου υφίστανται διώξεις συγκρινόμενες σε ορισμένες χώρες με εκείνες της πρώτης χριστιανικής εποχής ή ακόμα χειρότερες. Η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ρωσίας με οδύνη δέχθηκε αυτό το τραγικό γεγονός. Η καθ'ήμας Ιερά Σύνοδος τοποθετήθηκε επί του θέματος την άνοιξη του 2011. Επίσης σε απόφασή της η προσφάτως συγκληθείσα Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας εξέφρασε την «έντονη ανησυχία της λόγω επιδεινώσεως της θέσεως των χριστιανών στην Εγγύς Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική» Δυστυχώς η κατάσταση ουδεμία βελτίωση έχει σημειώσει έως σήμερα. Με τις εξελίξεις να ακολουθούν την ίδια πορεία τα ίχνη της χριστιανικής παρουσίας είναι δυνατόν σχεδόν να εξαλειφθούν στην περιοχή, η οποία είναι η αφετηρία του χριστιανισμού, όπου υπάρχει εδώ και δυο χιλιετίες. Έχω συζητήσει κατά τις επισκέψεις μου στις χώρες της εν λόγω περιοχής το θέμα της προστασίας των δικαιωμάτων των χριστιανικών μειονοτήτων στις χώρες της Εγγύς Ανατολής και Βόρειας Αφρικής. Επί αυτού μίλησα με την κρατική ηγεσία της Συρίας, του Λιβάνου, του Ισραήλ, της Παλαιστίνης και της Ιορδανίας, με τους ηγέτες των μεγαλύτερων θρησκευτικών κοινοτήτων των χωρών αυτών. Πιστεύω ότι τις επιπτώσεις των όσων συμβαίνουν πρέπει να τις σκεφθούν και οι ηγεσίες εκείνων των δυτικών χωρών, οι οποίες προσπαθούν να αναλάβουν διαιτησία στη διευθέτηση των περιφερειακών συγκρούσεων.

Μπορούν να συμβάλλουν οι Ορθόδοξες Εκκλησίες στην εκτόνωση της κρίσης σε αυτές τις περιοχές και με ποιον τρόπο;

Πρέπει ομοφώνως να εκφράζουμε τη θέση μας επί του θέματος. Ως ομόδοξοι αδελφοί πρέπει να παρέχουμε την αμοιβαία υποστήριξη σε δύσκολες ώρες, να υψώνουμε τη φωνή μας ως Μια, Αγία, Καθολική και Αποστολική Εκκλησία. Υπό αυτή την έννοια είναι σημαντικές οι πρωτοβουλίες των Ορθοδόξων Εκκλησιών της Εγγύς Ανατολής, που ανέλαβαν για το συντονισμό της συνεργασίας σε

αυτό τον τομέα. Ενωώ τις γενομένες τα τελευταία χρόνια Συνάξεις των Προκαθημένων των ως άνω Εκκλησιών στην Κύπρο, την Κωνσταντινούπολη και την Ιορδανία και τη δημιουργία από αυτούς του μόνιμου οργάνου της τοπικής διορθόδοξης συνεργασίας. Θέλω επίσης να τονίσω και τη Σύναξη στη Μόσχα το Νοέμβριο 2011 στην οποία συμμετείχαν Επικεφαλής και εκπρόσωποι των επτά Ορθόδοξων Εκκλησιών. Συνήλθαμε τότε για να δηλώσουμε την αλληλεγγύη μας προς τους πάσχοντες αδελφούς, κάτι το οποίο αποτυπώθηκε και στο σχετικό κοινό ανακοινωθέν.

Τον τελευταίο καιρό διαπιστώνονται βήματα προσέγγισης του Πατριαρχείου της Μόσχας με το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Λέγεται, ωστόσο, πως χρειάζονται πολλά ακόμη να γίνουν. Ποιες εκκρεμότητες ακόμη υπάρχουν για να αποκτήσει η Εκκλησία της οποίας ηγείστε τις κατάλληλες σχέσεις με την Κωνσταντινούπολη;

Εκείνο το οποίο ενώνει όλες τις κατά τόπους Ορθόδοξες Εκκλησίες είναι η μια Ορθόδοξη πίστη, η μια λατρεία, η αδελφική εν Χριστώ αγάπη, η αμοιβαία αναγνώριση και η κοινωνία εν τοις μυστηρίοις. Μήπως υπάρχει κάτι άλλο πιο σπουδαίο από αυτό; Και ως προς τις όλες ως άνω πτυχές οι σχέσεις μας με την Αγιοτάτη Εκκλησία της Κωνσταντινουπόλεως δεν είναι απλώς κατάλληλες αλλά χαρακτηρίζονται από την πλήρη ενότητα. Αναφορικός δε με τις διμερείς επαφές μέσω των οποίων επίσης πραγματώνεται η αδελφική κοινωνία μεταξύ των δυο Πατριαρχείων, τα τελευταία χρόνια είμαστε μάρτυρες και μέτοχοι της ταχείας ανάπτυξης αυτών. Μάλιστα αυτές οι επαφές δεν γίνονται μόνο στο επίπεδο των Προκαθημένων και Ιεραρχών.

Είναι σημαντική και πολύ καρποφόρα κατά τη γνώμη μου η ανάπτυξη των προσκυνηματικών περιηγήσεων των πιστών της Ορθόδοξου Εκκλησίας της Ρωσίας στα ιερά του αρχαίου Βυζαντίου, η οποία έγινε πλέον εφικτή τα τελευταία χρόνια χάρη στις αμοιβαίες συμφωνίες. Μέσω συμμετοχής σε αυτά τα προσκυνήματα οι Ιεράρχες, οι κληρικοί και οι λαϊκοί έχουν τη δυνατότητα να έλθουν σε επαφή με πλούσια χριστιανική κληρονομιά, η οποία διαφυλάσσεται στο κανονικό έδαφος του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, να προσευχηθούν στους αγίους και γνωστούς σε κάθε Ορθόδοξο χριστιανό τόπους, να γνωρίσουν από κοντά τον εκκλησιαστικό βίο των Ορθόδοξων μας αδελφών στην πόλη του Αγίου Κωνσταντίνου. Μεγάλη τιμή είναι για τους προσκυνητές μας η υποδοχή τους στο χώρο του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως στο Φανάρι από τον ίδιο τον Παναγιώτατο Πατριάρχη Βαρθολομαίο.

Επομένως ενισχύονται οι ανθρώπινες σχέσεις, δημιουργείται η ατμόσφαιρα για την καλύτερη αλληλοκατανόηση. Πιστεύω ότι έτσι θα καταφέρουμε να επιλύσουμε ορισμένα προβλήματα, τα οποία κληρονομήσαμε εκ του παρελθόντος. Εν μέρει έχουν σχέση με τη διαφορετική ερμηνεία των επιμέρους πτυχών της κανονικής παραδόσεως. Άλλωστε παλαιά ήταν όταν είπε ο Απόστολος: *δεῖ γὰρ καὶ αἰρέσεις ἐν ὑμῖν εἶναι, ἵνα οἱ δοκιμοὶ φανεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν* (Α΄ Κορ. 11, 19).

Ποιοι παράγοντες στέκονται εμπόδιο στη σύγκληση της Πανορθόδοξης Συνόδου;

Βλέπετε εφικτό να πραγματοποιηθεί μέσα στα επόμενα δύο χρόνια και ποιες κινήσεις πρέπει να γίνουν από τις Ορθόδοξες Εκκλησίες, ώστε να επιτευχθεί αυτός ο σκοπός;

Κατ'αρχήν τίποτε δεν στέκεται εμπόδιο στη σύγκληση της Συνόδου. Ταυτόχρονα είναι προφανές ότι είναι αδύνατο να συγκληθεί μια τόσο σημαντική Σύνοδος άνευ κατάλληλης προετοιμασίας. Εμείς δεν θέλουμε να μείνει στην ιστορία ως μια αποκλειστικά εθιμοτυπική εκδήλωση απλώς μεγαλύτερου σε συγκριση με τις άλλες μεγέθους.

Φρονώ ότι δεν είναι ανάγκη να προσπαθούμε να επιλύσουμε αμέσως όλα τα ζητήματα συλλήβδην. Με προϋπόθεση να υπάρχει η ομόφωνη απόφαση όλων των Εκκλησιών που μετέχουν, θα μπορέσουμε να περιοριστούμε σε θέματα, τα οποία είχαν ήδη επεξεργασθεί επαρκώς από τις Διορθόδοξες Επιτροπές και Διασκέψεις.

Δεν είναι ολίγης σημασίας και η από κοινού διευθέτηση του θέματος του πρωτοκόλλου της Συνόδου. Ως εκ τούτου θέλω να υπενθυμίσω τις αποφάσεις της προσφάτως συγκληθείσης Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας της καθ'ημάς Εκκλησίας, όπου διατυπώνεται η σημασία της προκαταρκτικής συμφωνίας μεταξύ των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών επί των θεμάτων του κανονισμού και της ημερήσιας διατάξεως της Πανορθόδοξου Συνόδου, των αρχών της διαμορφώσεως αυτής, του πρωτοκόλλου των ακολουθιών και συνεδριάσεων καθώς και των σχεδίων των βασικών συνοδικών κειμένων. Η Ιεραρχία της καθ'ημάς Εκκλησίας κρίνει απαραίτητο «το Προεδρείο της Πανορθόδοξου Συνόδου να αποτελέσουν οι Προκαθήμενοι όλων των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών και η Ιεράρχία των κατά τόπους Εκκλησιών να εκπροσωπείται όσο το δυνατόν ευρύτερα».

Η Σύνοδος των Ιεραρχών του Πατριαρχείου Μόσχας επίσης πιστεύει ακόμα ότι προϋπόθεση της σύγκλησης της Πανορθόδοξου Συνόδου είναι η διαφύλαξη του δι'ομοφωνίας τρόπου λήψεως των αποφάσεων τόσο κατά την περίοδο προετοιμασίας της Συνόδου όσο και κατά την ίδια τη Σύνοδο. Η καθ'ημάς Σύνοδος της Ιεραρχίας ενέκρινε τα πορίσματα της προαναφερθείσης Συνάξεως των Επικεφαλών και αντιπροσώπων των επτά κατά τόπους Εκκλησιών το Νοέμβριο 2011 στη Μόσχα και δήλωσε την υποστήριξή της στην εκφρασθείσα από την εν λόγω Σύναξη πεποίθηση ότι «όλες οι αποφάσεις...είναι απαραίτητο να λαμβάνονται αποκλειστικά με τη δι'ομοφωνίας απόφαση όλων των κατά τόπους Εκκλησιών και όχι με την πλειοψηφία».

Είναι σημαντικό ακόμα από τώρα να σκεφθούμε την περαιτέρα διαδικασία αποδοχής των συνοδικών αποφάσεων από το πλήρωμα της Εκκλησίας. Δεν είναι μυστικό ότι ο πιστός λαός με ορισμένες επιφυλάξεις προσβλέπει στη μέλλουσα να συνέλθει Σύνοδο. Πολλοί ούτε καν ξέρουν τι Σύνοδος θα είναι αυτή και ποιά θα είναι η ημερήσια διάταξή της; Οι πιστοί ανησυχούν για το ενδεχόμενο λήψεως από τη Σύνοδο απρόσμενων αποφάσεων ικανών να διχάσουν την Εκκλησία, όπως αυτό

συνέβη και παλαιότερα π.χ. με το θέμα του ημερολογίου. Στη μέλλουσα να συνέλθει Σύνοδο οφείλεται και η αύξηση των τάσεων προσμονής των εσχάτων. Είμαστε ενήμεροι για το ότι αυτές οι τάσεις υπάρχουν τόσο στη Ρωσική Εκκλησία, όσο και σε άλλες τις κατά τόπους Εκκλησίες. Οι Αρχιερείς και οι κληρικοί δεν πρέπει να αγνοούν τις ανησυχίες του ποιμνίου τους. Είναι απαραίτητη η ευρύτερη ενημέρωση των πιστών για τα θέματα της Συνόδου. Ευχής έργον είναι η εμπειριστατωμένη συζήτηση των σχεδίων των αποφάσεων από τους Ορθοδόξους θεολόγους. Ένα καλό πρότυπο αυτού του είδους εργασίας αποτελεί η λειτουργία της Διασυνοδικής Επιτροπής της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας, ενός οργάνου, το οποίο συστάθηκε ειδικώς με σκοπό την ευρύτερη προκαταρκτική συζήτηση των μελλοντικών αποφάσεων των Συνόδων της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας. Η εμπειρία μας έδειξε ότι η διαφάνεια κατά τη διαδικασία προετοιμασίας των συνοδικών αποφάσεων μόνο οφέλη φέρνει στην Εκκλησία.

Τέλος, πρέπει όλοι να προσευχηθούμε ώστε ο Ίδιος ο Κύριος να κατευθύνει σωστά τις προσπάθειές μας, διότι *εάν μὴ Κύριος οἰκοδομήσῃ οἶκον, εἰς μάτην ἐκοπίασαν οἱ οἰκοδομοῦντες* (Ψαλ. 126, 1).

Διεθνή μέσα ενημέρωσης αναφέρουν συχνά πως η σχέση της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ρωσίας με την πολιτική ηγεσία της χώρας είναι περισσότερο στενή απ' όσο θα έπρεπε. Ποια είναι η άποψή σας; Σε ποιο πλαίσιο θα πρέπει να κινείται η σχέση μίας Εκκλησίας με την εκάστοτε κυβέρνηση;

Ο Ρωσικός λαός όπως και κάθε άλλος έχει δικαίωμα να καθορίσει αρχές τις οποίες πρέπει να ακολουθήσει στις σχέσεις Εκκλησίας και Πολιτείας και σε άλλους τομείς. Είναι αμφίβολο ότι θα δεχθούμε εδώ την καθοδήγηση από οποιονδήποτε.

Η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ρωσίας δεν είναι Εκκλησία της Ρωσικής Ομοσπονδίας. Έχουμε επαφές με την ηγεσία όλων των χωρών της κανονικής ευθύνης της καθ' ημάς Εκκλησίας, διεξάγοντας έναν ενεργό διάλογο και έχοντας συνεργασία με την κρατική εξουσία σε διάφορα επίπεδα. Αυτό βοηθά την Εκκλησία να μαρτυρεί τη Θεία δικαιοσύνη στις αρχές και στον λαό σε διάφορες χώρες.

Στη Ρωσία, όπως και σε περισσότερες χώρες του κανονικού εδάφους της Ρωσικής Εκκλησίας, στις σχέσεις με την Πολιτεία ακολουθούμε τις αρχές της αμοιβαίας εμπιστοσύνης και του αλληλοσεβασμού. Είναι προφανές ότι η Εκκλησία δεν εμπλέκεται στα της κρατικής διοίκησης, ενώ η Πολιτεία στα της Εκκλησίας. Συν τοις άλλοις ευρισκόμαστε σε συνεργασία, η οποία αποβλέπει στο καλό των ανθρώπων.

Το επίπεδο της συνεργασίας Εκκλησίας και Πολιτείας είναι κατά πολύ χαμηλότερο απ' ότι στη Γερμανία, όπου η Πολιτεία εισπράττει φόρους υπέρ της Εκκλησίας, στη Γαλλία, όπου ο Πρόεδρος διορίζει Επισκόπους στην περιοχή Αλσατίας – Λωρραίνης, στην Αγγλία, όπου ο μονάρχης είναι επικεφαλής της Αγγλικανικής Εκκλησίας, στην Ελλάδα, όπου η θρησκεία της Ανατολικής

Ορθόδοξου Εκκλησίας του Χριστού είναι η «επικρατούσα θρησκεία», ή ακόμα στις ΗΠΑ, όπου ο Πρόεδρος ορκίζεται στην Αγία Γραφή. Εν τω μεταξύ ο Αρχηγός Κράτους στη Ρωσία για το σκοπό αυτό χρησιμοποιεί το κείμενο του Συντάγματος.

Δυστυχώς είναι δύσκολο να εξηγήσουμε σε πολλούς πολιτικούς και κοινωνικούς παράγοντες της σύγχρονης εποχής την αιτία της πνευματικής αναγέννησης της Ρωσίας, κάτι το οποίο εκδηλώνεται στην αθρόα οικοδόμηση Ιερών Ναών, οι οποίοι γεμίζουν από εκατομμύρια κόσμου, στο ενδιαφέρον απέναντι στη θρησκεία και την Εκκλησία. Νομίζουν ότι αυτό οφείλεται σε ένα μυστικού είδους ένωση μεταξύ εκκλησιαστικής και κοσμικής γραφειοκρατίας. Και όμως δεν αληθεύουν αυτά. Είναι αδύνατο να κάνεις τους ανθρώπους να προσεύχονται με το ζόρι, γι' αυτό η ανάπτυξη της συνεργασίας Εκκλησίας και Πολιτείας στη χώρα μας είναι ένα νόμιμο αποτέλεσμα της πανεθνικής επιλογής υπέρ της κατεστραμμένης κατά την κομμουνιστική εποχή πολιτιστικής ταυτότητας της Ρωσίας.

Για την πραγμάτωση αυτής της επιλογής του λαού η Εκκλησία και οι αρχές συνεργάζονται βάσει της ανεξαρτησίας και μη επεμβάσεως στις υποθέσεις του άλλου.

Πρόσφατα υπήρξαν κάποια προβλήματα και καθυστερήσεις στην υλοποίηση της συνεργασίας της Εκκλησίας σας με την Εκκλησία της Ελλάδος στον τομέα του θρησκευτικού τουρισμού. Τι στάθηκε εμπόδιο στη μέχρι τώρα υλοποίησή της; Θεωρείτε πως μπορεί τελικά να προχωρήσει αυτή η συμφωνία;

Τα όποια προβλήματα υπήρξαν ελπίζω ότι ανήκουν στο παρελθόν. Τον περασμένο Οκτώβριο υπεγράφη το πολυαναμενόμενο σύμφωνο συνεργασίας στον τομέα προσκυνηματικών περιηγήσεων και μπορώ να πω ότι αυτή η συνεργασία έχει ήδη και την πρακτική της εφαρμογή. Οι Ρώσοι τρέφουν ιδιαίτερη αγάπη προς την Ελλάδα και αναθέτουμε τις ελπίδες όλων μας στην ενεργό συμβολή της Εκκλησίας της Ελλάδας, των αρχών της Ελλάδας και των τουριστικών γραφείων στην ταχεία διευθέτηση των οργανωτικών θεμάτων.

Τι μήνυμα απευθύνετε στον ελληνικό λαό που αντιμετωπίζει ίσως τη χειρότερη κρίση των τελευταίων δεκαετιών;

Πρωτίστως εκ μέρους του πληρώματος της Ορθόδοξου Εκκλησίας της Ρωσίας θέλω να βεβαιώσω την αγάπη μας προς τον αδελφό Ελληνικό λαό, με τον οποίον μας συνδέουν ανέκαθεν η ενότητα της Ορθόδοξου πίστεως και η εν Χριστώ Ιησού προσδοκία, η αφοσίωση στο Ευαγγέλιο του Χριστού, οι άγιοι, οι οποίοι διά του υποδείγματός τους μας καλούν να οικοδομούμε με υπακοή στο θέλημα του Θεού όχι μόνο τον ιδιωτικό, αλλά και τον δημόσιο βίο μας.

Θέλω να εκφράσω την ελπίδα μου ότι, συν Θεώ, ο Ελληνικός λαός θα ξεπεράσει τις δύσκολες εποχές, όπως αυτό συνέβη ήδη επανειλημμένως στην ιστορία της Ελλάδος. Και εδώ στην υπέρβαση των δυσκολιών να έχουμε το στήριγμά μας την Ορθόδοξη πίστη, η οποία μας διδάσκει την αλληλοβοήθεια, το ενδιαφέρον, τη θυσιαστική προσφορά στους αλλήλους. Η πίστη μας διδάσκει επίσης να αντέξουμε τις δοκιμασίες και να βλέπουμε σε αυτές την ιδιαίτερη επίσκεψη του Θεού, όπως είπε και ο Ψαλμωδός: *ἐδοκίμασας ἡμᾶς, ὁ Θεός, ἐπύρωσας ἡμᾶς, ὡς πυροῦται τὸ ἀργύριον* (Ψαλ. 65, 10). Άλλωστε πριν διακόσια χρόνια η Ελλάδα ευρίσκετο υπό την αιχμαλωσία των αλλοθρήσκων, αλλά χάρη στην Ορθοδοξία, στη θυσιαστική προσφορά των κληρικών και μοναχών, βρήκε τις δυνάμεις να σηκωθεί από τα γόνατα και διά πολέμου να ανακτήσει το δικαίωμα του θρησκεύειν ελευθέρως και να οικοδομήσει ελευθέρως την κρατική της ύπαρξη.

Να είσθε ομόφρονες, να ενδυναμούσθε εν τη πίστει και *ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν* (Φιλ. 4, 9).

Γραφείο Τύπου του Πατριάρχου Μόσχας και Πασών των Ρωσιών

Μια πηγή: <https://mospat.ru/gr/news/52797/>